

Klimat- och näringslivsdepartementet
diarienummer KN2025/01529
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande – Klimat- och näringslivsdepartementets promemoria Skyddet genom nationell fridlysning anpassas till arternas skyddsbehov och andra angelägna intressen

Mellanskog har fått rubricerad promemoria på remiss och vill lämna nedanstående synpunkter.

Mellanskog välkomnar regeringens initiativ att se över systemet för nationell fridlysning. Förslaget att skyddet ska anpassas utifrån arternas faktiska hotstatus och att Naturvårdsverket regelbundet ska göra översyner, inklusive motiveringar för vilka arter som omfattas, är viktiga och positiva steg.

För att systemet ska bli mer ändamålsenligt och rättssäkert för markägare lyfter Mellanskog följande justeringar och ställer sig samtidigt bakom det remissyttrande som lämnats av LRF:

Starkt hotade arter

Antalet arter som kan bli aktuella för fridlysning SK1 kan med nuvarande förslag komma att bli väldigt stort. Mellanskog föreslår att en avgränsning görs så att det endast är de starkt hotade arter som Naturvårdsverket särskilt bedömer vara i behov av fridlysning som omfattas. På så sätt kan resurserna riktas dit de gör mest nytta.

Kompensationsåtgärder

Kravet på kompensationsåtgärder bör utformas flexibelt. I vissa fall kan sådana åtgärder vara rimliga och effektiva, men det bör inte vara ett generellt krav. En formulering som gör det möjligt men inte obligatoriskt att förena dispenser med kompensation skulle vara mer ändamålsenlig.

Tolkning av skydd i §5

Att låta förbuden omfatta även födo- och viloplatser riskerar att skapa stor osäkerhet i hur reglerna ska uttolkas. Detta kan leda till omfattande restriktioner och rättsosäkerhet för markägare. Bestämmelsen bör därför preciseras eller begränsas för att undvika oproportionerliga konsekvenser.

Avsiktlighet i §5

Förbud bör i första hand omfatta situationer där det finns ett tydligt syfte att påverka en art. Att även oavsiktliga skador omfattas kan skapa svårigheter för markägare, särskilt i skogsbruket. En tydligare avgränsning skulle ge större förutsebarhet.

Övriga synpunkter

Utöver dessa punkter vill Mellanskog understryka vikten av att ersättningsrätten säkerställs när skogsbruk avsevärt försvåras. Detta är en grundläggande förutsättning för att markägare ska kunna hantera nya regler på ett hållbart sätt.

Slutligen vill Mellanskog framhålla att rödlistan är ett värdefullt kunskapsunderlag, men att den inte ursprungligen är framtagen för att vara ett juridiskt verktyg. Att Naturvårdsverket återkommande översyn av fridlysningen vilar på vetenskapliga underlag är positivt, och översynen bör vila på objektiva kriterier. Att däremot avgränsa detta rödlistan upplevs inte ändamålsenligt.

Sammanfattningsvis ser Mellanskog positivt på att regeringen vill modernisera fridlysningssystemet. Med de föreslagna justeringarna kan regelverket bli både effektivt för naturvården och förutsebart för markägare.

2025-10-24

Örjan Grönlund

Hållbarhetssamordnare, Mellanskog